

DE KRISIS IN DE HOLLANDSE MIDDENSLAGVISSERIJ

Dat de Hollandse kottervisserij tengevolge van de zeer zware investeringen, vooral wat motoren betreft, zeer ernstig te lijden heeft onder de crisis, heeft de vrouw van een kleine reder in een interview met de IJmuiden Courant weergegeven.

Bij ons is het niet beter.

We geven hierna de zienswijze van Sonja Roos eigenares van de IJmuiden 94 weer.

Deze reportage is het werk van Ton Kors Jr. zeer bekend in visserijmiddens.

Extra steun voor de kleine vissers?

Ton Kors vertelt: «Eigenlijk weten we niet meer hoe we het hoofd boven water moeten houden», zegt Sonja Roos. Haar man is de schipper-eigenaar van de IJM 94 «Klaartje». In deze tijden met grote moeilijkheden voor de visserij door beperkingen van de visvangsten en de steeds maar stijgende kosten kunnen vooral de kleine zelfstandige vissers nauwelijks meer het brood op de plank verdienen. Vooral de kleine vissersmaatschappijen die met één of twee boten werken zien de besommingen geheel verdwijnen aan kosten. Zelfs in het wekeinde varen ze nog uit om nog een paar vangsten te doen», vertelt Sonja Roos.

De grote maatschappijen kunnen de moeilijkheden gemakkelijker overwinnen. In de nu voorbij «gouden» tijden zijn dikwijls grote reserves gevormd. Vele maatschappijen hebben hun winsten in grote snelle visversvaartuigen gestoken. Deze boten hebben een grotere actieradius. Er kan ver weg gejaagd worden op vissoorten die nog niet onder de vangstbeperkingen vallen. Voor de bouw van grote nieuwe schepen worden vaak subsidies gegeven. Zo kregen de rederijen J. C. Pronk, Ouwehand, Parlevliet Van de Plas, Kennemerland Kwakkelstein en Jaczon uit IJmuiden, Katwijk, Vlaardingen en Scheveningen bij elkaar zo'n slordige acht miljoen gulden voor de bouw van diepvrieshektrawlers.

Niet dat de situatie voor de grote maatschappijen zo rooskleurig is, maar de kleinere zitten helemaal in de rode cijfers. Dat is ook het geval met Roos, die vorig jaar pas zijn schip kocht en nu met een drie koppen sterke bemanning zijn geluk op zee beproeft.

WEINIG OP DE MARKT

«Dat de kosten zo oplopen is niet leuk maar wel voor iedereen te begrijpen. Maar dat we daarnaast zo ontzettend weinig op de markt krijgen daar kan ik niet bij. Kijk maar eens naar de besommingenlijst van afgelopen maandag. Hier toen brachten ze ruim tweeduizend kilo kabeljauw binnen, waar we dan gemiddeld een gulden twintig de kilo voor krijgen. Dat is al

weer minder dan vorig jaar. Hoe dat kan weet ik niet.

Een dag of veertien geleden brachten ze met alleen nog twee andere vaartuigen vis binnen voor de markt. En dan denk je: met z'n drieën zijn ze de enige; die maken het wel. Dan zeggen de handelaren: ja, de kop en het varkensvlees is goedkoop we kunnen niet zoveel geven. En dan zit je er weer naast. Wat die vleesprijzen bovendien met vis te maken hebben begrijp ik ook niet. Af en toe denk je gewoon dat er spelletjes gespeeld worden.»

Afgelopen maandag besomde de «Klaartje» iets meer dan vijftiendertig honderd gulden. Aan directe kosten was de schipper al tweeduizend gulden kwijt. Het resterende bedrag van vijftienhonderd gulden moet gedeeld worden tussen de drie bemanningsleden enerzijds en de schipper aan de andere kant. «De jongens die meegaan komen niet eens aan het minimumloon, laat staan als je alle overuren gaat tellen». De schipper moet van zijn zevenhonderdvijftig gulden zijn schip gedeeltelijk afschrijven, investeringen doen voor vistuig belastingen en verzekeringen betalen en zijn gezin te eten geven. We zijn nu een jaar bezig, ik weet niet of we het vol kunnen houden», zegt Sonja Roos.

De kotter van haar man met een vermogen van driehonderd paardekrachten is te klein om het verderop te zoeken. Daarvoor moet dan te lang gevaren worden en is de uitrusting van het schip niet voldoende.

Kleine vissers hebben te weinig financiële armslag om gezamenlijk een fonds op te richten van waaruit ze bij slechte veilingsprijzen een minimum-vergoeding voor de aangevoerde vis krijgen; te vergelijken met het systeem van doordraaiprijzen voor groenten en fruit. Grote maatschappijen hebben wel dergelijke fondsen. Sonja Roos vindt dat er vooral voor de kleine vissers extra steunmaatregelen moeten komen. Daarom heeft ze al bij het Visserschap, het Productschap, maar ook bij de minister aan de bel getrokken. Als schippersvrouw zegt ze: «Ik neem het niet langer; ik ga er tegen aan».

Waar Sonja Roos zich helemaal kwaad over maakt is de handel, die ondanks de lage veilingsprijzen de vis duur aan de klant durft te verkopen. «Hier in IJmuiden, ik heb het nagegaan, verkopen ze bijvoorbeeld de kabeljauwfilet voor zeven gulden, acht gulden vijftig en negen gulden de kilo. Moet je eens kijken wat de handel dan in zijn zak stopt. Ik vind alles best, maar als wij lage prijzen krijgen, waarom moet dan de klant de dupe zijn en toch nog te veel betalen? Op zo'n manier krijgt de visserij een slechte naam, terwijl de handel de schuld heeft. In Haarlem liggen de verkoopprijzen nog hoger, tot elf gulden de kilo. Nee, ondanks al onze ellende, vind ik dit nog het ellendigste.»

BERICHTEN EN INFORMATIES VAN DE REDERSCENTRALE (NIHIL)

LOSSE PUNTJES ...

● In het TV-programma „Verover de Aarde” werd op 11 februari l.l. om 21.05 uur een uitzending gewijd aan, laat ons zeggen „verover de zee” — we bedoelen de oliewinning uit zee, natuurlijk.

„Bonanza” luidde de ondertitel, d.w.z. „Voorspoed”, „Goud” — een kreet van de toenmalige goudzoekers, een „wilde ongeorganiseerde bende die zonder enige voorkennis van het terrein zochten en groeven zonder een idee van de problemen en de gevaren”.

Een andere ondertitel was: „Zo rijk als de Noordzee diep is” En of! Er werden in het programma enkele realistische dingen naar voren gebracht, o.m.:

- dat de Noordzee een beslissende rol zal spelen in ons energieprobleem; de Noordzee is één van de grootste oliegebieden ter wereld;
- dat met de olie- en gaswinning uit de Noordzee na de tweede wereldoorlog werd gestart en dat in 1970 de gas en in 1974 de eerste olie aan wal kwam;
- dat de Noordzee in 1980 100 à 150 miljoen ton olie zal leveren. (Een Rotterdamse hoogleraar kwam zelfs tot een cijfer van 800 miljoen ton);
- dat B.P. reeds miljard fr. aan exploratie en exploitatie investeerde;
- dat heel wat problemen (het milieu, de constructie van de booreilanden, de slachtoffers met name de duikers) bij de oliewinning uit zee om de hoek komen kijken en
- dat achter de schermen een scherpe strijd tussen regeringen en olie-maatschappijen wordt geleverd.

Wat heeft de visserij daarmee te maken?

Och, de gevolgen voor de visserij kwamen niet zo sterk aan de orde.

Een ecooloog zei:

- dat de Noordzee een binnenzee is;
- dat het Noordzeewater om de 2 jaar wordt verversd;
- dat de olie vernietigend is voor het zeemilieu;
- dat door de catastrofe van de Torey Canyon bestrijdingsmiddelen voor de olieverontreiniging (verspreiders) werden gevonden;
- dat, als er booreilanden worden gebouwd, alles in orde moet zijn en
- dat „och arme,..... de Noordzee reeds verontreinigd is.....”

De gevaren voor de visserij kwamen zwak naar voren.

Geciteerd werden de gevaren van de boringen, de aanvaring van booreilanden (nu 40 maar later worden het er 80) door tankers, het „morsen” van olie bij het overtanken van de olie in de tankers, en de lekken of schade aan pijpleidingen.

Er werd gezegd dat er uiteindelijk in de Noordzee 3.500 km pijpleidingen zullen komen te liggen en dat de aanleg 4 miljoen fr. per dag kost.

Over de andere nadelige gevolgen voor de zee — o.m. verlies van vrijheid, visgronden, enz..... — geen woord!

En dan moeten we maar horen zeggen dat de vissen door de pijpleidingen worden aangetrokken. Zodat de visserij op deze plaatsen toeneemt.....

● De prijsdaling voor vis, het belangrijkste exportprodukt van IJsland, wogen sinds enkele maanden zwaar op de handelsbalans door, zodat de IJslandse regering nu de kroon met 20 % heeft gedevalueerd. Gehoopt wordt hierdoor het hoofd te kunnen bieden aan de dalende export-inkomsten.

● Het is bekend, dat Groot-Brittannië voorstander is van een exclusieve visserijzone van 200 mijl. Die houding ligt echter niet in de lijn van de overige E.E.G.-landen. Ook dit is voldoende bekend.

De heer K. Hoekstra, voorzitter van het Nederlandse Visserijchap, heeft in zijn jaarrede hierop gewezen. Hij hoopte, dat, mocht het ooit zo ver komen, de Britten zich in ieder geval zullen houden aan het verdrag van de E.E.G., waarin duidelijk voor de lidstaten de vrije toegang tot elkaars wateren gegarandeerd wordt. Er zal geen situatie mogen ontstaan, zo zei hij, waarin gesteld kan worden dat „Britain rules the waves” (ofwel Groot-Brittannië heeft de macht over de zee), maar ook dat „Britain waves the rules” (ofwel Groot-Brittannië schuift de regels ter zijde).

● De heer K. Hoekstra zei in zijn zelfde jaarrede ook dat recente publicaties uitwijzen dat zand- en grintwinning onder meer een wijziging van de bodemstructuur met zich mee kan brengen, voedselreserves in de bodem voor de vissen en de ontwikkelingsmogelijkheden voor bodemorganismen kunnen aantasten, zuurstofloosheid bevorderen en paaigronden kunnen vernielen.

Gezien deze ernstige gevolgen voor de visserij is het raadplegen van de visserij alvorens vergunningen worden afgegeven een noodzaak. Het is onaanvaardbaar wanneer de overheid vergunningen aan zand- en grintwinningsbedrijven afgeeft, terwijl door die werkzaamheden een andere bedrijfstak schade lijdt.

En of!